

Súd: Okresný súd Partizánske
Spisová značka: 3C/69/2010
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3610202418
Dátum vydania rozhodnutia: 28.06.2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eduard Szabo
ECLI: ECLI:SK:OSPE:2012:3610202418.15

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Partizánske samosudcom JUDr. Eduardom Szabom v právnej veci navrhovateľa X. X., nar. XX.X.XXXX, bytom X., O. XXXX/XX, zastúpeného JUDr. Petrom Peružekom, advokátom v Hlohovci, Cintorínska 1 proti odporcom 1/ KOVOMONT BM s.r.o., Partizánske, Záhradnícka 1135, IČO: 36 332 411, zastúpeného JUDr. Editou Balážikovou, advokátkou v Partizánskom, Jesenského 231/5, 2/ Sociálna poisťovňa, Bratislava, Ul. 29 augusta č. 8-10, o náhradu škody na zdraví, takto

rozhodol:

Súd u r č u j e mieru zavinenia odporcu v 1/ rade na pracovnom úraze navrhovateľa, ktorý sa stal dňa 16.7.2007 v rozsahu 20%.

Súd návrh na úhradu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia z a m i e t a.

Súd konanie v časti o náhrade nákladov spojených s liečením, konanie o úhradu úrazovej renty a jednorazového vyrovnania z a s t a v u j e.

Odporcom v 1/ a 2/ rade súd náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal proti odporcom v 1. a v 2. rade priznania náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške určenej odborným posudkom posudzujúceho lekára, náhrady nákladov spojených s liečením a proti odporcovi v 2. rade nároku na úrazovú rentu resp. jednorazové vyrovnanie z dôvodu, že navrhovateľ pracoval na základe dohody o vykonaní práce zo dňa 6.7.2007 u odporcu v 1. rade. Dňa 16.7.2007 došlo pri výkone víťacích prác pre odporcu v 1. rade k úrazu navrhovateľa - k amputácii palca ľavej ruky rotujúcou vrtáčkou. Inšpektorát práce Trenčín zistil v príčinnej súvislosti s udalosťou nedostatky zo strany odporcu v 1. rade spočívajúce v tom, že navrhovateľa zaradil na výkon práce na pracovnom prostriedku bez zreteľa na jeho zdravotný stav, schopnosti, jeho vek a kvalifikačné predpoklady, keď ho neoboznámil a neinformoval o spôsobe používania pracovného prostriedku a neurčil bezpečný pracovný postup pri víťaní otvorov do 8m dlhého joklového profilu a neoboznámil ho s ním, pričom navrhovateľ vykonával prácu po prvýkrát. Odporca v 1. rade nevyhodnotil všetky riziká pre osobitné skupiny zamestnancov a na základe odborného posúdenia príslušného lekára o zdravotnej spôsobilosti mladistvého zamestnanca nerozhodol o prijatí potrebných opatrení. Podľa lekárskeho posudku F.. F. bola navrhovateľovi amputáciou palca znížená úchopová schopnosť o 50%. V čase hodnotenia bolestného mu bolo stanovených v lekárskom posudku 60 bodov a v časti hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia mu bolo stanovených 225 bodov.

Písomným podaním zo dňa 17.6.2010, doručeným súdu dňa 21.6.2010 navrhovateľ upresnil návrh na začatie konania tak, že sa domáha náhrady za bolesť v sume 748,- € a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 2803,- €.

Písomným podaním zo dňa 1.4.2011, doručeným súdu dňa 4.4.2011 navrhovateľ doplnil návrh tak, že žiadal o vydanie medzitimného rozsudku, ktorým bude stanovená miera zavinenia navrhovateľa a odporcu v 1. rade pri pracovnom úraze, ktorý utrpel navrhovateľ dňa 16.7.2007, nakoľko táto miera zavinenia nebola ustálená medzi účastníkmi konania.

Na pojednávaní dňa 6.12.2011 vzal navrhovateľ návrh v časti o náhradu nákladov spojených s liečením späť.

Písomným podaním zo dňa 26.1.2012 vzal navrhovateľ návrh v časti o priznanie nároku na úrazovú rentu, resp. jednorazové vyrovnanie späť.

Na pojednávaní dňa 28.6.2012 špecifikoval žalovaný nárok tak, že sa domáha určenia miery rozsahu zavinenia odporcu v 1. rade na pracovnom úraze, ktorý sa mu stal a žiada zaviazat' odporcu v 1. rade a odporcu v 2. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť bolestné 748,- € a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia 2803,- € s 9%-ným ročným úrokom z omeškania od 4.6.2010 do zaplatenia.

Odporca v 1. rade k návrhu uviedol, že je nesporné, že navrhovateľ u neho pracoval na základe dohody o vykonaní práce zo dňa 6.7.2007. Dňa 16.7.2007 utrpel pracovný úraz. Odporca v 1. rade tvrdí, že základnou príčinou pracovného úrazu bolo zavinenie na strane navrhovateľa, ktorý napriek tomu, že bol riadne poučený o pracovnom postupe a pravidlách bezpečnosti práce, zvolil nebezpečný postup práce, nedodržiaval predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a zásady bezpečnej práce na stolovej vŕtačke. Medzi sporovými stranami v rámci škodovej komisie odporcu v 1. rade nedošlo k dohode o ustálení miery zavinenia zamestnanca a zamestnávateľa. Z obsahu protokolu Inšpektorátu práce Trenčín zo dňa 25.10.2007 č. ITN-48,39-2.2/P-J42-07 zo dňa 25.10.2007 vyplýva, že príčinou úrazu bolo používanie nebezpečných postupov a spôsobov práce, navrhovateľ absolvoval školenie, ktorého súčasťou boli aj predpisy týkajúce sa práce na vŕtačkách, vrátane interných predpisov, v čase vzniku úrazu v rozpore s bezpečnostnými pokynmi a predpismi, s ktorými bol oboznámený, ponechal vŕtačku pri presúvaní a nastavovaní materiálu zapnutú, hoci bol poučený a vedel o tom, že v čase manipulácie s obrobkom má byť vŕtačka vypnutá. V časti G - zistené nedostatky vyplýva, že navrhovateľ nedodržiaval predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, pričom k zisteniu tohto nedostatku sa mal možnosť v lehote do 3 dní vyjadriť a predložiť dôkazy na objasnenie skutkového stavu, inak sa má za to, že nemá námietky k zistenému nedostatku a nemá žiadne dôkazy. Protokol podpísal odporca 25.10.2007 a podľa pokynov sa v uvedenej lehote nevyjadril. Tieto zistené nedostatky boli v priamej príčinnej súvislosti so vznikom pracovného úrazu. K dohode o miere zavinenia zamestnávateľa a zamestnanca na vzniku pracovného úrazu nedošlo. Škodová komisia odporcu v 1. rade určila mieru zavinenia zamestnanca 80%, zamestnávateľa 20%. Táto zápisnica sa však vrátila nepodpísaná navrhovateľom a so zmenenými údajmi v časti uvádzanej miery zavinenia. K dohode o miere zavinenia nedošlo ani v konaní pred odporcom v 2. rade Sociálnou poisťovňou. Zo strany zamestnávateľa bola poisťná udalosť riadne nahlásená Sociálnej poisťovni, ktorej plnenie z titulu náhrady škody navrhovateľovi je však závislé od určenia miery zavinenia navrhovateľa a odporcu v 1. rade, nakoľko je to podľa jeho vyjadrenia prekážkou v rozhodovaní o nároku a náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, z ktorého dôvodu aj konanie o týchto nárokoch odporca v 2. rade prerušil. Z uvedených skutočností a účastníkmi konania predložených dôkazov vyplýva, že rozhodnutie súdu o žalobou uplatnenom nároku je závislé od miery posúdenia zavinenia navrhovateľa a odporcu v 1. rade na škodovej udalosti.

Odporca v 2. rade k návrhu uviedol, že je vykonávateľom sociálneho poistenia, a v rámci neho aj úrazového poistenia. Zamestnávateľ, ktorý je poistený, má povinnosť oznamovať vykonávateľovi úrazového poistenia, že došlo k poisťnej udalosti, ktorá môže zakladať nároky na úrazové dávky jeho postihnutému zamestnancovi, ktorý u neho utrpel pracovný úraz alebo získal chorobu z povolania. Zákon o sociálnom poistení zrušil tie ustanovenia Zákonníka práce, ktoré upravovali jednotlivé dielčie nároky postihnutých zamestnancov v podobe tam uvedených náhrad. Právna úprava zodpovednosti za pracovný úraz a chorobu z povolania a liberačné dôvody ostali v Zákonníku práce zachované aj po účinnosti zákona. Z uvedeného vyplýva, že vykonávateľ zákona nemá právomoc zasahovať do pracovnoprávných vzťahov zamestnávateľa a zamestnanca v prípade pracovného úrazu resp. choroby z povolania. Poistený zamestnávateľ pri uplatňovaní práv zo svojho poistenia musí vykonávateľovi zákona preukázať, že medzi účastníkmi takéhoto zodpovednostného vzťahu existuje zhoda čo do právneho základu a rozsahu zodpovednosti v zmysle § 195 a nasl. Zákonníka práce. Až keď je táto zhoda medzi účastníkmi zodpovednostného vzťahu nesporná (spornosť v týchto pracovnoprávných otázkach patrí do právomoci súdov), nastupuje úloha vykonávateľa úrazového poistenia a uplatní sa právna úprava uvedená v § 17 ods. 1 zákona. Podľa predmetného ustanovenia má zamestnanec nárok na úrazové dávky, vymedzené v § 13 ods. 3 zákona, a to z úrazového poistenia jeho zamestnávateľa. Zisťovanie, či sú splnené podmienky zákona na priznanie konkrétnych dotknutých úrazových dávok je v právomoci vykonávateľa zákona. Tretia časť zákona upravuje pre vykonávateľa zákona osobitné procesné konania aj v dávkových veciach úrazového poistenia. Vecná a miesta príslušnosť pobočiek vykonávateľa zákona vo veciach úrazových dávok je daná ustanoveniami § 178 ods. 1 písm. a), 3, §

180 ods. 1 písm. a) zákona. Odporca v 2. rade je verejnoprávna inštitúcia a ako taká v zmysle zákona zhromažďuje zákonom predpísaným spôsobom verejné prostriedky od poistencov, ktoré zákonom regulovaným spôsobom rozdeľuje v procese rozhodovania o priznávaní a vyplácaní nárokov z týchto prostriedkov. Odporca v 2. rade nie je vlastníkom od poistencov vybraných finančných prostriedkov, nemôže mať v tomto konaní dlžnícke postavenie. Vyplatenie úrazových dávok vymedzených v § 13 ods. 3 zákona odporcom v 2. rade k rukám navrhovateľa nie je splnením povinnosti z konkrétneho právneho vzťahu, v tomto prípade zodpovednostného. Predpokladom vzniku subjektívnych práv postihnutého zamestnanca na zabezpečenie úrazovými dávkami je splnenie celého radu právnych skutočností, ktoré sú vymedzené najmä v ustanoveniach § 4, 8, 87 a nasl., 110, 111 zákona. Nárok na konkrétne úrazové dávky však nevzniká samotným splnením týchto predpokladov. Vznik nároku na samotnú výplatu úrazových dávok vyžaduje, aby ho zákonom povolaná inštitúcia, predpísaným procesným postupom, určila a priznala a až potom vyplatila. Vznik, zmenu, alebo zánik subjektívnych práv a povinností, prípadne právnych nárokov, právne normy spájajú s právnymi skutočnosťami. Jednou z nich je aj právne konanie, ktoré rozlišuje právna veda na súkromnoprávne konanie a na verejnoprávne konanie, ktorého výsledkom sú individuálne právne akty, označované aj ako akty aplikácie práva, štátnych orgánov či iných orgánov. Spôsobilosť k verejnoprávnym aktom je označovaná ako právomoc. Odporcovi v 2. rade bol doručený záznam o registrovanom pracovnom úraze dňa 24.7.2007 a oznámenie o poistnej udalosti bolo doručené dňa 25.9.2007 odporcom v 1. rade. Uvedené doklady preukazujú pracovný úraz zo dňa 16.7.2007, pri ktorom bola navrhovateľovi spôsobená ťažká ujma na zdraví. Uvedený pracovný úraz bol vyšetrovaný Inšpektorátom práce Trenčín. Vyšetrovaním boli zistené nedostatky ako na strane odporcu v 1. rade, tak i navrhovateľa. K samotnému vzniku nároku, resp. výplate úrazových dávok je potrebné preukázať mieru zavinienia poškodeného a zbavenie sa zodpovednosti zamestnávateľa za poškodenie zdravia v zmysle ustanovenia § 110, 111 Zákona o sociálnom poistení. Odporca v 2. rade vyzval odporcu v 1. rade o predloženie zápisu škodovej komisie alebo zápisu z prejednávania rozsahu zodpovednosti za škodu s uvedením dôvodov zbavenia sa zodpovednosti za škodu v zmysle Zákonníka práce vyžiadanim dokladov zo dňa 26.11.2007, výzvou zo dňa 8.3.2010 a urgenciou výzvy zo dňa 4.5.2010. Odporca v 1. rade na uvedené zaslané vyžiadania nereagoval a požadované doklady nepredložil. Dňa 27.5.2010 odporca v 2. rade vyzval navrhovateľa na oznámenie, či s ním odporca v 1. rade prejednal spoluvinu na pracovnom úraze a stanovil mieru zavinienia. Navrhovateľ predložil odporcovi v 2. rade dňa 13.7.2010 fotokópiu zápisu škodovej komisie zo dňa 2.6.2008, v ktorej odporca v 1. rade stanovil mieru zavinienia poškodeného na 80 percent. Navrhovateľ zápis škodovej komisie predložil ním nepodpísaný. Nakoľko z doručeného zápisu škodovej komisie nebolo zrejmé, či so stanovenou mierou zavinienia bol navrhovateľ oboznámený a či s ňou súhlasí, odporca v 2. rade vyzval navrhovateľa výzvou zo dňa 26.7.2010 o vyjadrenie k uvedenému zápisu. Nakoľko sa navrhovateľ k výzve zo dňa 26.7.2010 nevyjadril, bola mu odporcom v 2. rade zaslaná urgencia výzvy dňa 10.8.2010. Dňa 15.10.2010 sa navrhovateľ osobne dostavil do Sociálnej poisťovne, pobočka Topoľčany na odbor úrazového poistenia za účelom oboznámenia sa so spisovou dokumentáciou a návrhmi na ďalšie konanie. Na rokovaní navrhovateľ uviedol, že nesúhlasí s mierou zavinienia, ktorú mu prisudzuje odporca v 1. rade v zápise škodovej komisie, zvažuje dohovor s odporcom v 1. rade o prehodnotenie uvedenej miery zavinienia, v prípade neúspešnosti podá na príslušný súd určovaciu žalobu o určenie miery zavinienia zodpovednosti zamestnávateľa za poškodenie zdravia. Na rokovaní v Sociálnej poisťovni, pobočka Topoľčany konaného dňa 9.12.2010 za účasti navrhovateľa sa nezistili nové skutočnosti. Pokiaľ odporca v 2. rade nebude vedieť mieru zavinienia, čo je prekážkou v rozhodovaní o nároku na náhradu za bolesť a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, bude konanie vo veciach úrazových dávok prerušené. Vo veci priznania náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je nutné konštatovať, že nie je daná právomoc súdu o nich konať a rozhodovať, pretože ide o nároky, ktoré podliehajú hmotnoprávnej úprave lex specialis, ustanoveniu § 99 Zákona o sociálnom poistení a to podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 437/2004 Z.z. Sociálna poisťovňa, vecne a miestne príslušná pobočka, o nich rozhoduje podľa tretej časti zákona. Navrhovateľ si nárok na náhradu za bolesť a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia uplatnil podaním žiadosti odporcovi v 2. rade dňa 26.2.2010. O predmetných nárokoch bude rozhodnuté po určení miery zavinienia. Aby odporca v 2. rade mohol rozhodnúť o vzniku nároku príp. výplatu dávok (náhrada nákladov na liečenie, jednorazové vyrovnanie, resp. úrazovú rentu) musí si navrhovateľ tento nárok uplatniť podaním žiadosti miestne príslušnej pobočke sociálnej poisťovne. Sociálna poisťovňa, pobočka Topoľčany ako odporca v 2. rade sa nebráni priznaniu nárokov, o ktoré navrhovateľ požiadal (náhrada za bolesť, náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia). Akonáhle bude známa výška miery zavinienia v percentách zo strany navrhovateľa a odporcu v 1. rade, bude o nárokoch rozhodnuté. Vzhľadom k tomu, že nie je daná právomoc súdu konať a rozhodovať o uvedených nárokoch, žiadajú, aby súd uznesením rozhodol o vylúčení odporcu v 2. rade z konania v predmetnej veci, nakoľko nie sú takémuto konaniu žiadne právne dôvody.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, výsluchom svedkov A. a D.. V., oboznámením listinných dôkazov, najmä dohody o vykonaní práce, protokolu Inšpektorátu práce Trenčín, bodového hodnotenia bolestného a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, záznamu o registrovanom pracovnom úraze, oznámenia o poistnej udalosti, zápisu škodovej komisie, zápisníc z ústneho pojednávania pred Sociálnou poisťovňou, pobočka Topoľčany, žiadosti o priznanie náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, záznamu zo školenia z bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pre zamestnancov a zistil nasledujúci skutkový stav:

Navrhovateľ ako zamestnanec vykonával na základe Dohody o vykonaní práce zo dňa 6.7.2007 u odporcu v 1. rade ako zamestnávateľa výpomocné práce v čase od 9.7.2007 do 30.9.2007 v rozsahu 180 hodín. V čase uzavretia Dohody mal 16 rokov veku.

Dňa 16.7.2007 došlo pri vŕtaní otvorov do joklových profilov o dĺžke 8 m k úrazu navrhovateľa takým spôsobom, že pri manipulácii s profilom sa navrhovateľovi zachytila rukavica do rotujúcej časti vŕtačky, pričom došlo k amputácii palca ľavej ruky. Príčiny vzniku pracovného úrazu vyšetroval Inšpektorát práce Trenčín. Z protokolu zo dňa 25.10.2007 č.: ITN-48-39-2.2/P-J42-07 vyplýva, že navrhovateľ bol v čase vzniku úrazu žiakom Spojenej strednej školy Partizánske, odboru strojárstvo, kde ukončil 1. ročník. V čase vzniku úrazu bola vŕtačka naplno zapnutá. Navrhovateľa sa pred začatím práce dohodol s kolegom H. A., že pri presúvaní a nastavovaní materiálu budú vŕtačku vypínať. Bezpečný postup pri vŕtaní obrobkov si určili s H. A. sami. Navrhovateľ nevyvol z činnosti vŕtačku napriek tomu, že bol poučený a vedel o tom, že v čase manipulácie s obrobkom má byť vŕtačka vypnutá. Odporca v 1. rade zaradil navrhovateľa na výkon práce na vŕtačke, ktorú prácu predtým nevykonával a neoboznámil ho o spôsobe používania vŕtačky a postup práce si po pridelení pracovnej úlohy majstrom určoval sám s kolegom H. A. v priebehu prác bez predchádzajúceho preskúšania a overenia vedomostí a zručností. Odporca v 1. rade napriek tomu, že zabezpečil teoretické zaškolenie a overenie vedomostí navrhovateľa, nevykonal všetky potrebné opatrenia, pretože ho neoboznámil a neinformoval o spôsobe používania pracovného prostriedku na pracovisku, neručil bezpečný pracovný postup pri práci pri vŕtaní otvorov do 8m dlhého joklového profilu a neoboznámil s ním navrhovateľa, pričom navrhovateľ vykonával túto prácu po prvý krát. Ako príčina úrazu navrhovateľa bolo určené používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce navrhovateľom (tým, že nedodrжал predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a zásady bezpečnej práce na stolovej vŕtačke, s ktorou bol riadne a preukázateľne oboznámený) a nesprávna organizácia práce odporcom (tým, že zaradil navrhovateľa na výkon práce na pracovnom prostriedku bez zreteľa na jeho zdravotný stav, schopnosti, na jeho vek a kvalifikačné predpoklady).

Z lekárskeho posudku zo dňa 24.2.2009 vyplýva, že bolestné navrhovateľa bolo lekárom stanovené vo výške 60 bodov a sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 225 bodov.

Zo záznamu o registrovanom pracovnom úraze vyplýva, že príčinou vzniku úrazu navrhovateľa bolo používanie rukavíc pri práci s kovoobrábacím strojom v rozpore s STN 207000.

Oznámením poistnej udalosti zo dňa 31.8.2007, doručeným odporcovi v 2. rade dňa 25.9.2007 odporca v 1. rade oznámil vznik pracovného úrazu navrhovateľa odporcovi v 2. rade.

Zo zápisu škodovej komisie zo dňa 2.6.2008 v zložení vedúci organizačnej jednotky Ing. Cichý, bezpečnostný technik Ing. Švec, svedok úrazu H. A. a konateľ odporcu v 1. rade P. B. zo dňa 2.6.2008 vyplýva, že škodová komisia určila mieru zavinenia navrhovateľa na 80%. Navrhovateľ sa k zápisu nevyjadril a zápis nepodpísal.

Navrhovateľ požiadal žiadosťou zo dňa 26.2.2010 odporcu v 2. rade o priznanie náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Na ústnom pojednávaní pred Sociálnou poisťovňou, pobočka Topoľčany dňa 15.10.2010 bolo konanie o náhrade za bolesť a náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia dňa 25.5.2010 do dňa presného a úplného zistenia skutkového stavu veci prerušené. Na pojednávaní dňa 9.12.2010 bolo konanie opätovne prerušené z dôvodu, že Sociálna poisťovňa nemala doklady o určení a prejednaní zodpovednosti za pracovný úraz.

Z výpovede zástupkyne odporcu v 2. rade vyplýva, že Sociálna poisťovňa nemôže rozhodnúť o výške dávky (bolestného a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia) o ktoré navrhovateľ požiadal, pretože nie je ukončený spor medzi navrhovateľom a odporcom v 1. rade o miere zavinenia na pracovnom úraze navrhovateľa. Potrebujú doklad o miere zavinenia navrhovateľa a odporcu v 1. rade na to, aby mohli rozhodnúť o výške nároku navrhovateľa.

Zo záznamu zo školenia z bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pre zamestnancov vyplýva, že dňa 11.7.2007 bolo vykonané pre zamestnancov odporcu v 1. rade školenie, pri ktorom boli poučení o bezpečnosti práce na pracovisku odporcu v 1. rade. Na školení sa zúčastnil aj navrhovateľ. Súčasťou školenia bol písomný test, v ktorom navrhovateľ dosiahol 29 bodov z 30 možných. V teste navrhovateľ zodpovedal správne aj otázku, či môže pri práci s obrábacími strojmi na kovy na rukách a prstoch niečo nosiť, pričom v správnej možnosti boli osobitne uvedené aj rukavice.

Z výpovede svedka A. vyplýva, že je zamestnancom odporcu v 1. rade. Navrhovateľa zaškolil o tom, ako budú pokračovať v práci, poučil ho, ako majú nakladať obrobky na vrtačky, o spúšťaní a vypínaní vrtačky a ako sa má používať hlavný vypínač. Informoval ho v prvom rade o tom, ako po každom dokončení vyvrtaní zastaviť stroj. Navrhovateľ na tomto stroji pracoval od začiatku, čo robil u odporcu v 1. rade. On navrhovateľa poučil, že si má naložiť materiál pod vrtačku, čo robili spolu, potom si má spustiť spínač spúšťania vrtačky. Po dokončení vrtania ho poučil, že má zastaviť vrtačku spínačom vrtačky - červeným tlačidlom. Poučil ho, že pri nakladaní materiálu treba používať rukavice, lebo sú tam ostré hrany, ale pri samotnom vrtaní aby rukavice nepoužíval. Je prísny zákaz používania rukavíc pri vrtaní. Navrhovateľ mal na zranenej ruke rukavicu. Bezprostredne po vzniku úrazu navrhovateľa bola vrtačka zapnutá, on (svedok) ju vypol.

Z výpovede svedka Ing. V. vyplýva, že vykonával pre odporcu v 1. rade bezpečnostného technika a technika PO. Pre pracovníkov odporcu v 1. rade pripravili vstupné školenie bezpečnosti práce. Toto bolo riadne vykonané a bol o ňom urobený zápis a nakoniec bolo vykonané aj overenie vedomostí pracovníkov. Školenie bolo zamerané na činnosti, ktoré sa v danej firme vykonávajú, súčasťou boli aj predpisy týkajúce sa práce na vrtačkách. Zo školenia vznikla aj zápisnica, bola kontrolovaná inšpektorátom práce, ktorý jej nevytkol žiadne nedostatky. Úraz navrhovateľa bol nahlásený ako pracovný úraz. On po tom, čo sa pracovný úraz stal, prítomný nebol, lebo mu to zákon neprikazuje. Pri pracovnom úraze bol pre nich styčnou osobou D.. C.. Vyšetrovanie príčin úrazu robili v prvom rade oni ako firma a až na základe toho Inšpektorát práce. Zistili, že príčinou úrazu bolo používanie nebezpečných pracovných postupov. Neboli dodržané pokyny na výkon bezpečnej práce zo strany zamestnanca. Konkrétne porušenie spočívalo v prvom rade v tom, že pracovník pri práci s kovoobrábacími strojmi nesmie mať na rukách rukavice a navrhovateľ ich mal a pokiaľ sa posúva obrobok pod kovoobrábaci stroj, nesmie byť vreteno vrtačky v pohybe. O týchto dvoch princípoch bol v rámci bezpečnostného školenia navrhovateľ poučený. Po skončení školenia sa píše test, či pracovník porozumel problematike a jedna z testových otázok bola, či sa pri práci s vrtačkou môžu používať rukavice. On s navrhovateľom tesne po ošetrení v nemocnici telefonoval a pýtal sa ho na priebeh úrazu, nevie, či sa aj osobne stretli. Vie, že potrebovali podpísať zápisnicu zo škodovej komisie, kde navrhovateľa vyzýval, aby sa dostavil k odporcovi v 1. rade, ale potom sa v KOVOMONT-e s navrhovateľom nestretli. Navrhovateľ na otázku v teste, či sa smú nosiť rukavice pri prácach na obrábacích strojoch odpovedal, že sa nosiť nesmú. Pri spisovaní protokolu Inšpektorátu práce bol prítomný. Zistené nedostatky na strane organizácie sa podľa neho na pracovnom úraze navrhovateľa nepodieľali a nemohli s ním súvisieť. Inšpektorát práce tieto nedostatky dal preto, lebo on v súvislosti s pracovným úrazom potom rieši plošne všetky nedostatky v danom podniku. On sa zúčastnil škodovej komisie. Boli tam celkom štyria členovia. Po vzájomných rokovaniach navrhli mieru zavinenia na strane navrhovateľa vo výške 80%. Navrhovateľa vyzývali, aby sa zúčastnil zasadnutia škodovej komisie, on sa nezúčastnil. Doručili mu ju domov prostredníctvom ďalšieho zamestnanca firmy. Ani na jeho telefonickú urgenciu im zápisnica nebola vrátená, preto ju oni nedoručili Sociálnej poisťovni. Mieru zavinenia 20% na strane odporcu v 1. rade dali na základe protokolu Inšpektorátu práce, ktorý vytkol odporcovi v 1. rade iba to, že navrhovateľa v príčinnej súvislosti s pracovným úrazom nemal iba potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti. Aj keď tento papier fakticky vplyv na pracovný úraz nemal, boli ochotní znášať 20%-nú mieru zavinenia.

Podľa § 195 ods. 1, 2, 6 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce ak u zamestnanca došlo pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním k poškodeniu zdravia alebo k jeho smrti úrazom (pracovný úraz), zodpovedá za škodu tým vzniknutú zamestnávateľ, u ktorého bol zamestnanec v čase pracovného úrazu v pracovnom pomere. Pracovný úraz je poškodenie zdravia, ktoré bolo zamestnancovi spôsobené pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním nezávisle od jeho vôle krátkodobým, náhlym a násilným pôsobením vonkajších vplyvov. Zamestnávateľ zodpovedá za škodu, aj keď dodržal povinnosti vyplývajúce z osobitných predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ak sa zodpovednosti nezbaví podľa § 196.

Podľa § 196 ods. 1, 2 Zákonníka práce zamestnávateľ sa zbaví zodpovednosti celkom, ak preukáže, že jedinou príčinou škody bola skutočnosť, že a) škoda bola spôsobená tým, že postihnutý zamestnanec svojím zavinením porušil právne predpisy alebo ostatné predpisy na zaistenie

bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hoci s nimi bol riadne a preukázateľne oboznámený a ich znalosť a dodržiavanie sa sústavne vyžadovali a kontrolovali, alebo b) škodu si spôsobil postihnutý zamestnanec pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok a zamestnávateľ nemohol škodu zabrániť. Zamestnávateľ sa zbaví zodpovednosti sčasti, ak preukáže, že a) postihnutý zamestnanec porušil svojím zavinením právne predpisy alebo ostatné predpisy, alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hoci s nimi bol riadne a preukázateľne oboznámený, a že toto porušenie bolo jednou z príčin škody, b) jednou z príčin škody bolo, že zamestnanec bol pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok, c) zamestnancovi vznikla škoda preto, že si počínal v rozpore s obvyklým spôsobom správania sa tak, že je zrejmé, že hoci neporušil právne predpisy alebo ostatné predpisy, alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, alebo osobitné predpisy, konal ľahkomyselne a musel si pritom byť vzhľadom na svoju kvalifikáciu a skúsenosti vedomý, že si môže privodiť ujmu na zdraví.

Podľa § 8 ods. 1 písm. a) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení pracovný úraz podľa tohto zákona je poškodenie zdravia alebo smrť fyzickej osoby spôsobené nezávisle od jej vôle krátkodobým, náhlým a násilným pôsobením vonkajších vplyvov, ktoré zamestnanec uvedený v § 4 utrpel pri plnení pracovných úloh alebo služobných úloh alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh alebo služobných úloh, pre plnenie pracovných úloh alebo služobných úloh a pri odvracaní škody hroziacej zamestnávateľovi.

Podľa § 99 citovaného zákona poškodený má nárok na náhradu za bolesť a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa osobitného predpisu.

Podľa § 109 ods. 2 citovaného zákona nárok na výplatu dávky vzniká splnením podmienok ustanovených týmto zákonom na vznik nároku na dávku, splnením podmienok nároku na jej výplatu a podaním žiadosti o priznanie alebo vyplácanie dávky.

Podľa § 172 ods. 2 citovaného zákona v konaní vo veciach sociálneho poistenia a vo veciach starobného dôchodkového sporenia v rozsahu upravenom týmto zákonom rozhoduje o právach a povinnostiach účastníkov právnych vzťahov sociálneho poistenia a účastníkov právnych vzťahov starobného dôchodkového sporenia v rozsahu upravenom týmto zákonom Sociálna poisťovňa.

Podľa § 6 ods. 1 písm. o) zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov zamestnávateľ v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je povinný zaraďovať zamestnancov na výkon práce so zreteľom na ich zdravotný stav a schopnosti a na ich vek, kvalifikačné predpoklady a odbornú spôsobilosť podľa právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a nedovoliť, aby vykonávali práce, ktoré nezodpovedajú ich zdravotnému stavu a schopnostiam a na ktoré nemajú vek, kvalifikačné predpoklady a doklad o odbornej spôsobilosti podľa právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Podľa § 12 ods. 2 písm. a) citovaného zákona zamestnanec je povinný dodržiavať právne predpisy a ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, zásady bezpečnej práce, zásady ochrany zdravia pri práci a zásady bezpečného správania na pracovisku a určené pracovné postupy, s ktorými bol riadne a preukázateľne oboznámený.

Podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Po zhodnotení výsledkov dokazovania mal súd za preukázané, že návrh bol podaný len sčasti dôvodne, sčasti je potrebné ho zamietnuť a sčasti je potrebné konanie zastaviť.

Súd v prvom rade skúmal, či je daný naliehavý právny záujem na určení, aká je miera zavinenia odporcu v 1. rade na pracovnom úraze navrhovateľa, ktorý sa stal dňa 16.7.2007. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že navrhovateľ si uplatnil u odporcu v 2. rade náhradu bolestného a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Odporca v 2. rade konanie o bolestnom a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia prerušil, pretože nebola ustálená miera zavinenia navrhovateľa a odporcu v 1. rade na pracovnom úraze navrhovateľa. Súd dospel k záveru, že navrhovateľ má naliehavý právny záujem na určení miery zavinenia odporcu v 1. rade na svojom pracovnom úraze, pretože bez takého

určenia nemôže dosiahnuť rozhodnutie o svojom návrhu na priznanie bolestného a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia odporcom v 2. rade.

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že navrhovateľ vykonával u odporcu v 1. rade na základe dohody o vykonaní práce zo dňa 6.7.2007 dňa 16.7.2007 prácu - vŕtanie otvorov do joklových profilov o dĺžke 8m spolu so spolupracovníkom X. A.. Pri manipulácii s profilom sa mu zachytila rukavica do rotujúcej časti vŕtačky, v dôsledku čoho došlo u neho k pracovnému úrazu - amputácii palca ľavej ruky. Uvedené skutočnosti medzi účastníkmi nie sú sporné.

Sporné medzi účastníkmi je, aká bola miera zavinenia navrhovateľa a aká bola miera zavinenia odporcu v 1. rade na pracovnom úraze navrhovateľa a vznik a výška nároku navrhovateľa na náhradu za bolestné a za sťaženie spoločenského uplatnenia.

Odporca v 1. rade bol v čase vzniku úrazu navrhovateľa jeho zamestnávateľom. Zamestnávateľ zodpovedá za poškodenie zdravia zamestnanca, ktoré mu bolo spôsobené pri plnení pracovných úloh nezávisle od jeho vôle krátkodobým, náhlým a násilným pôsobením vonkajších vplyvov. Takýmto vonkajším vplyvom bolo aj pôsobenie vŕtačky na palec navrhovateľa pri vŕtaní dier do joklových profilov dňa 16.7.2007. Zodpovednosť zamestnávateľa však nie je absolútna a možno sa jej zbaviť celkom alebo sčasti, a to vtedy ak škoda bola spôsobená tým, že postihnutý zamestnanec svojím zavinением porušil právne predpisy alebo ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hoci s nimi bol riadne a preukázateľne oboznámený a ich znalosť a dodržiavanie sa sústavne vyžadovali a kontrolovali. Z vykonaného dokazovania nepochybne vyplýva, že navrhovateľ bol odporcom v 1. rade poučený o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, osobitne aj pri práci s vŕtacím zariadením. Navrhovateľ musel vedieť, že pri práci s kovoobrábacím strojom, ktorým bola aj vŕtačka, ktorú obsluhoval, nie je prípustné používať rukavice. Navrhovateľ po skončení poučenia o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci vypracoval písomný test, v ktorom okrem iného správne zodpovedal aj otázku týkajúcu sa nepripustnosti používania rukavíc pri práci s kovoobrábacími strojmi. Napriek tomu pri vŕtaní rukavice použil. Navrhovateľ bol takisto poučený spolupracovníkom Z. A., že pri posúvaní obrobku je potrebné vypnúť vŕtačku. Napriek tomu pri posúvaní obrobku vŕtačku ponechal v chode. Uvedené skutočnosti (použitie rukavíc, ponechanie vŕtačky v chode) boli bezprostrednými príčinami vzniku pracovného úrazu navrhovateľa a na vzniku úrazu sa podieľali najvyššou mierou. Z uvedeného dôvodu súd dospel k záveru, že miera zavinenia navrhovateľa na pracovnom úraze výrazne prevyšuje mieru zavinenia odporcu v 1. rade.

Príčinou škody na zdraví však nebolo len zavinenie porušenie pokynov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci navrhovateľom. Jednou z príčin vzniku škody, hoci nie bezprostrednou, bolo aj zaradenie navrhovateľa ako mladistvého zamestnanca na výkon prác na vŕtačke bez dostatočného oboznámenia o spôsobe používania vŕtačky a bez určenia bezpečného pracovného postupu pri vŕtaní otvorov. Navrhovateľ ako mladistvý zamestnanec bez predchádzajúcich praktických skúseností s prácou na vŕtačke mal byť osobitne poučený o jej obsluhu a najmä mal byť pri práci kontrolovaný zodpovedným zamestnancom odporcu v 1. rade. Zamestnávateľ v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je povinný zaraďovať zamestnancov na výkon práce so zreteľom na ich zdravotný stav a schopnosti a na ich vek, kvalifikačné predpoklady a odbornú spôsobilosť, táto povinnosť mu vyplýva priamo zo zákona (§ 6 ods. 1 písm. o) zákona č. 124/2006 Z.z.). Odporca v 1. rade túto povinnosť nedodrжал.

Súd po svojej úvahe (§ 136 O.s.p.) určil, že podiel zodpovednosti navrhovateľa na vzniku svojho pracovného úrazu je 80% a podiel odporcu v 1. rade na vzniku pracovného úrazu navrhovateľa je 20%. Navrhovateľ mal dostatočné teoretické vedomosti o spôsobe práce na kovoobrábacích strojoch, ktoré preukázal aj v teste po poučení o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a napriek tomu nedodrжал základné zásady bezpečnej práce na tomto druhu strojov, keď pracoval v rukaviciach. Okrem toho vedel, že pri posúvaní obrobku musí vŕtačku vypnúť a napriek tomu tak neurobil. Ak by sa týmito zásadami, o ktorých mal vedomosť, riadil, k vzniku pracovného úrazu dôjsť nemuselo. Na druhej strane odporca v 1. rade mohol a mal zabezpečiť dostatočný dozor nad pracovnými postupmi navrhovateľa z toho dôvodu, že išlo o zamestnanca mladistvého, bez predchádzajúcich praktických skúseností s prácou na zariadení, na ktorú prácu bol zaradený.

Z uvedených dôvodov súd o tejto časti predmetu konania rozhodol tak, že určil, že miera zavinenia odporcu v 1. rade na pracovnom úraze navrhovateľa, ktorý sa stal dňa 16.7.2007 je v rozsahu 20%.

V časti o návrhu na úhradu bolestného a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia súd návrh

zamietol. Rozhodol tak z toho dôvodu, že v zásade platí, že zamestnávateľ zodpovedá za škodu na zdraví zamestnanca, ibaže by sa zodpovednosti zbavil podľa § 196 Zákonníka práce. K uspokojeniu nárokov zamestnanca na náhradu škody na zdraví dochádza podľa predpisov sociálneho zabezpečenia, t.j. podľa zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. Tento zákon definuje, že zamestnanec má nárok na náhradu za bolesť a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. O týchto nárokoch rozhoduje Sociálna poisťovňa. Nárok na výplatu dávok vzniká až splnením podmienok ustanovených zákonom na ich priznanie a podaním žiadosti o priznanie alebo vyplácanie dávky. Napokon navrhovateľ aj žiadosť o priznanie bolestného a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia u odporcu v 2. rade aj podal a konanie bolo prerušené z dôvodu, že nebola ustálená miera zavinenia odporcu v 1. rade na vzniku pracovného úrazu navrhovateľa. V konaní teda nebol preukázaný vznik nároku na dávku a navrhovateľ bol odkázaný na podanie návrhu na súd o určenie miery zavinenia na vzniku pracovného úrazu. O nároku na úhradu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia navrhovateľa sa teda už koná (v konaní u odporcu v 2. rade) a kým odporca v 2. rade nerozhodne, je podanie návrhu na súd predčasné. Okrem toho odporcovia v 1. a v 2. rade nezodpovedajú za škodu na zdraví navrhovateľa spoločne a nerozdielne. Za škodu na zdraví zamestnanca totiž zodpovedá výlučne jeho zamestnávateľ, nie Sociálna poisťovňa. Sociálna poisťovňa je len správnym orgánom príslušným na rozhodnutie o nároku zamestnanca na náhradu škody na jeho zdraví a na vyplatenie náhrady škody zamestnancovi. Nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti na náhradu škody na zdraví. Z uvedených dôvodov súd návrh v časti o úhradu bolestného a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia zamietol.

V časti o náhrade nákladov spojených s liečením, o úhrade úrazovej renty a o jednorazovom vyrovnaní súd konanie zastavil podľa § 96 ods. 1, ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, pretože v tejto časti vzal navrhovateľ návrh späť a odporcovia so späťvzatím návrhu v tejto časti súhlasili.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Navrhovateľ bol v časti predmetu konania (o určenie miery zavinenia do výšky 20%) úspešný a v zvyšnej časti neúspešný, odporca v 1. rade bol v časti o určenie miery zavinenia na pracovnom úraze do výšky 20% neúspešný, preto na náhradu trov konania nemá právo. Odporca v 2. rade bol v konaní v plnom rozsahu úspešný (smerovala proti nemu žaloba v časti o priznanie plnenia, v ktorej bola zamietnutá a v ktorej bolo konanie sčasti zastavené), avšak náhradu trov konania si neuplatnil, preto mu súd náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou podpísaného súdu na Krajský súd v Trenčíne, písomne v troch vyhotoveniach.

Odvolanie musí mať náležitosti § 42 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (musí z neho byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované) a § 205 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (musí sa v ňom tiež uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha).

Podľa § 205 ods. 2 Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil, tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav,

b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci,

g) rozsudok je nepreskúmateľný pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh

na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia. (§ 251 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).